

Kaarata ya Pawulo yowaalebela aGalasiya

Madhu oovolowana

Murumiwi Pawulo aalebela kaarata ela aKirixtu yaali murudda wa oGalasiya; nnaromela nda mooligana ni madhu eli va verisikulu yowambeela. Kaarata ela alebile agali oEfeso muwari mwa yaaka ya 53 ofiyedha 57 Kirixtu agabaliwe. Alebele gerezha dhaali vaari va Aziya Mung'onong'ono.

Mwaha woalebela kaarata ela waali ola: Awuubusedhe Muselu Wapama waakeliliisu wi ekooddege dhosuuziha dhooratha dhaaholosa wi ekooddege dhosuuziha dhinawoga wi waafunaga ovulumusiwa soofuneya ohara Malamulo a eZhudewu.

Pawulo onowoga vajinji dha Malamulo. Kanatoonya dha malamulo kumi; tthabwa-tthabwa onatoonya dha malamulo mazana mannayi a eZhudewu Mulugu yamvahiliye Mozezi oMwaangoni Sinayi. Mozezi ahaaleba maniivuru ala: Okuma, Levitiku, Numero, Deteronomiyo. AZhudewu mudhidhi wa Pawulo yoobuwela wi yeere wiiriwa owogoowa ni Mulugu mwaha woohara Malamulo mazana mannayi ale. Pawulo ahaavaha Muselu Wapama wi wiiriwa owogoowa ni Mulugu onadheela munroromeloni na Yesu Kirixtu, ohuli ohara Malamulo ale. Mu Nipangano Nixa “Malamulo” teto enotoonya dha Nipangano Nawale, naari epaddi emohi ya Nipangano nddi.

Ogawanyeya wa kaarata

Madhu oolojela *1.1-10.*

Pawulo eere wiithaniwa ni Mulugu *1.11 ofiyedha 2.21.*

Orumeedhiwa onadheela mwa nrromelo *3.1 ofiyedha 4.31.*

Otapuwa mwa Kirixtu *5.1 ofiyedha 6.10.*

Dhookokomezha dhoogomihedha *6.11-18.*

Madhu oolojela

1 ¹⁻² Wa gerezha dha murudda wa oGalasiya. Di miyo murumiwi Pawulo ni aKirixtu aatene eli ni miyo. Gili murumiwi ehili owiithaniwa ni athu naari odheela wa muthu bure, mbwenye

odheela wa Yesu Kirixtu ni Mulugu Baabi amvenyihile oliye muukwani.

³Mulugu Baba ni Nabwiya eehu Yesu Kirixtu yuuvaheni mahala ni murenddele mmirimani mweenyu. ⁴Yesu oyene wiiveleele yeeka mwaha wa dhoothega dheehu wi anitapule mwa mudhidhi ola wabure, odheela mwa efunelo ya Mulugu Babihu, ⁵ole ofwaneelele wiireliwa nthithimiho mazana ni mazana a yaaka. Ameni.^a

Muselu Wapama bu mmohi

⁶Ginotikina wi munomwihiya mowaaguva Mulugu wuwiihanileni ni mahala a Kirixtu, munarumeedha muselu mmohi woohiyana, ⁷ohuli wa ebaribari. Dhineereya sowi athu amohi enowuukathamihani, efunaga orugunusa Muselu Wapama wa Kirixtu. ⁸Mbwenye naari hiyo naari mungero a odhulu afiya oolaleyelani muselu mmohi ohiya wuulalelyelihihuni vowambeela, oyo akale ooddubeya. ⁹Wona mwawogeliihu, dhiinova ginowelega owoga, adha mmohi oolaleyelani muselu mmohi ohiya ole waakeliliinyu, oyo akale ooddubeya.

¹⁰Munoobuwela wi miyo ginafuna orumeedhiwa ni athu naari ni Mulugu? Ginaxixa waadhiveliha athu? Gaheere gifunagave waadhiveliha athu, kagakala mwimeleli a Kirixtu.

Pawulo ohuvuhuleliwa Muselu Wapama

¹¹Addibilaga, arogoraga, ginafuna munone wi Muselu Wapama wuulalelyeliimini kudheele mwa athu. ¹²Kagaakelile odheela wa muthu bure, naari kagisuuzihiwe, mbwenye gaakelile odheela moovuhuleliwa ni Yesu Kirixtu.

¹³Mwihiiwa meeddelo aaga mu eZhudewu wi gooharahara gerezha ya Mulugu mootthabwa, gibwanyulaga. ¹⁴Mu eZhudewu gaali owaakwaranya akwaaga ajinji ooligana yaaka dha obaliwa ni miyo, gootthabwa ohariha dhilemeelelo dha makolo aaga. ¹⁵Mbwenye Mulugu ahigisakula gihinabaliwe, ogiithana mwa mahala aaye. ¹⁶Dhahimuwomela ogivuhulela mwaanaye wi gilaleyege Muselu Wapama wa oliye vaari va athu oode; kagalobile tthottho wa muthu mmohi, ¹⁷naari kagaagwelile gidhowa oZheruzalemi wi gawoge ni ale yaali arumiwi miyo gihinakale murumiwi, mbwenye gahimaruwaga odhowa murudda wa oArabiya, nuwindo gahiwelelaga nluwa na oDamasiku.

¹⁸Vigavirile yaaka thaaru gahigwelelaga oZheruzalemi wi gamunone Peduru, gahikala wewo ni oliye malabo kumi ni matanu. ¹⁹Kagamoonile murumiwi mmohi ahili Tiyago, ddibila a Nabwiya. ²⁰Nda dhinoolebeliimini sa ebaribari. Mulugu ohunona wi kaginooratha. ²¹Vooharela

^a 1.5 Ameni enatapulela *Dhikale ndo*, naari wi *Siibaribareene*.

gadowile murudda dha oSiriya ni oSilisiya. ²²Gerezha dha Kirixtu dhaali oZhudeya kadhaginonile, ²³yeere wiiwa wi: “Ole aniharaharesa vano onalaleya Muselu Wapama wa nrromelo naxixiye obwanyula”. ²⁴Mowindo yoomuthithimiha Mulugu mwaha wa miyo.

Pawulo onorumeedhiwa ni arumiwi

2 ¹Dhigavirile yaaka kumi ni nnayi gahiwelela ogwelela oZheruzalemi ni Baranabe teto gahimuthukula Titu. ²Gahigwelela wewo wona moovuhuleliwa wi giire ndo. Ngali wewule vamutugumanoni ni asogoleli a gerezha, gahawaaddelihamo dha Muselu Wapama wi ginaalaleyela athu oode. Miyo kagafuna wi mabasa yawiiriliimina naari enawiriimina ehikale yego. ³Naari Titu muGerego aali ni miyo kaawaddihedhiwe wiineliwa. ⁴Mwaha ola wowiineliwa wa Titu, wambeele ni addibila amohi ooratha yavolowile mu nikuru neehu moowaga muwano wi yeeddelele otapuwa winniihuna mwa Yesu Kirixtu wi eniwelelihe odhaari wa Malamulo a aZhudewu. ⁵Naari mudhidhi vang'ono kanarumeedhile dhoofuna dheewa wi ebaribari ya Muselu Wapama elogele mwa nyo.

⁶Ale yaali wona asogoleli kayenjedhedhevo yego va mutheenga onalaleyiimi. Okala musogoleli naari ohukala musogoleli miyo kaginapwatha wi ole baani, vowi Mulugu kanathonga moosugwa wi ola baani. ⁷Mbwenye moohiyaniha, aliwa yahinona wi miyo giire ororomelihiwa olaleya Muselu Wapama wa aluku wona Peduru wi aalaleyele athu owiineliwa.^b ⁸Vowi Mulugu alabile mwa Peduru wona murumiwi wa owiineliwa teto ohulaba mwa miyo wa athu oode. ⁹Tiyago, Peduru ni Zhuwawu, ale yaali wona abodho, yahididela mahala givahiwiimi, yahitadeelela madada a moonoo wooja wa miyo ni Baranabe wona etoonyihedho yowaandana. Nahiiwananela wi hiyo nidhowe wa athu oode, aliwa wa athu owiineliwa. ¹⁰Aliwa yanilobile yego emohi baahi wi nawuubuwelege oorabula, goofuna wiirana yego eyene.

Pawulo ahimusumulula Peduru

¹¹Peduru agadhiile oAntiyokiya, gahimusumulula vameentoni vaaye, mwaha wa mukalelo waaye woovirigana. ¹²Ehinafiye aZhudewu amohi okumela wa Tiyago, Peduru ooja ni athu oohiineliwa. Mbwenye aliwa egafiyile Peduru ahambeela osusa, waarabelaga athu oohiineliwa, awoovaga aZhudewu ale. ¹³AZhudewu aatene a wewule teto yahitaganela ni Peduru, wambeela wiiragana emohive, ofiyedha teto ni Baranabeene wambeela wiirana dhimohive. ¹⁴Mbwenye miyo ngoonile

^b 2.7 *Owiineliwa* enawaagana aZhudewu, oohiineliwa enaagiwana athu aatene yahaali aZhudewu. Pawulo aroromelihiwe wi aalaleyelege yahaali aZhudewu, Peduru aalaleyelege aZhudewu.

wi kayeedda mooligana ni ebaribari ya Muselu Wapama, gahimwaaddela Peduru vameentoni va athu aatene, wiira: “We oli muZhudewu mbwenye oneedda wona muthu oode, kuneedda wona muZhudewu. Ki vano onaawaddihedha addi athu oode wi yeeddege wona aZhudewu? ¹⁵Hiyo voohukala ‘athu oode oothega’, mbwenye eZhudewu yoobaliwana, ¹⁶nihi nona wi kalivo onavuwihwa owogoowa ni Mulugu mwaha woohariha Malamulo aaye mbwenye nnavuwihwa owogoowa moomuroromela Yesu Kirixtu. Nnaroromela mwa Yesu Kirixtu wi nivuwihwe owogoowa odheela nrromelo mwa Kirixtu, ehili odheela ohariha Malamulo, mwaha wi odheela ohariha Malamulo kalivo onaavuwihwe owogoowa.

¹⁷“AZhudewu amohi enoobuwela wi hiyo nili anamathega mwaha woomuroromela Kirixtu wi nivuwihwe owogoowa ni Mulugu, ohiya ohara Malamulo. Aliwa enoobuwela wi Kirixtu ohunithegiha? Naari, kahuwo mwemo. ¹⁸Mbwenye miyo gawelega ororomela Malamulo ale yaakoddiliimi, gineyooniha wi gili namathega. ¹⁹Wale geedda giharaga Malamulo, odheela okoniwa wa Malamulo miyo gihikwa, mowindo gihi-kalawo wi gimwiimelelege Mulugu. ²⁰Gihikomeliwa vamohi ni Kirixtu, mowindo kahuwo miyo oliwo mbwenye Kirixtu diliwo mwa miyo. Vano egumi ela ginniimina mwa omuthu giliwo mwa nrromelo mwa Mwaana a Mulugu, oyene onagidhivela, wiivelele wa miyo. ²¹Kaginahiya mahala a Mulugu wi giharege Malamulo. Muthu akala oovuwihwa owogoowa ni Mulugu odheela mwa Malamulo, Kirixtu okwele ebeweene!”

Ohara Malamulo naari okalana nrromelo?

3 ¹AGalata ataduwa, wuulowileni baani? Kahuwo vameentoni veenyu valaleyiwe vathaddo wi Yesu Kirixtu ohukomeliwa? ²Ginafuna gisuuze wa nyo yego emohi baahi: Nyo mwaakelile Muneba Woweela mwaha woohara Malamulo naari mwaha wa nrromelo mwa mutheenga wiiwiliinyu? ³Nyo kamuli ataduwa? Mwambeelee weedda mMunebani, vano dhiinova munafunela ddi waakwaneliha ni omuthu weenyu-weenyu? ⁴Vano mugambeelee okala oororomela muhurabula vajinji. Miyo ginafuna wi orabula weenyu wule ohukale weebeweene!^c ⁵Mulugu onoovahani Muneba Woweela, onowiira matikiniho vaari va nyo, oliye onowiira ndo mwaha wi nyoovo munohara Malamulo? Naari onowiira ndo mwaha wi mwahikalana nrromelo veewiliinyu Muselu Wapama? ⁶Eli wona Abarahamu: “*Oliye oomuroromela NABWIYA; NABWIYA ahimvuwiha owogoowa*”.^d ⁷Vano kalani oonona wi ba athu alene yinna nrromelo eli ahima Abarahamu. ⁸Maleba Ootaleleya yahiwoga wale wi

^c 3.4 Aliwa dhiinova yahiya mahala a Nabwiya, ewelela eharaga Malamulo, goyi ele yooni-liiwa wale egahiyile Malamulo emuharaga Yesu enaakale yeebeweene. ^d 3.6 Wambeela 15.6

eneere ovuwihwa owogoowa athu oode odheela nrromelo neewa, vano ahimwaaddela Abarhamu Muselu Wapama ola, eeraga: “*Malogo maatene a elabo ya vati enoodha ereelihiwe mwa we*”.^e ⁹Mowindo ale yinna nrromelo boreelihiwa vamohi ni Abarhamu, mulobwana a nrromelo.

¹⁰Ale enaroromela ohara Malamulo eli ooddubeya, mwaha wi dhihibebiwa: “Enakala ooddubeya aatene ale ehineelibihedha ohariha dhego dhaatedhene dhilebiwe muniivuru na Malamulo”.^f ¹¹Eli yoononeya wi vameentoni va Mulugu kalivo onakala oovuwihwa owogoowa odheela mwa Malamulo, “sowi owogoowa onookalawo odheela mwa nrromelo”.^g ¹²Malamulo kinafuneya munroromeloni, moohiyaniha, wona munawogela Maleba wi: “Ole onahara Malamulo, onokalanaave egumi odheela mwa Malamulo”.^h ¹³Kirixtu ohunoobola wa oddubiwa wa Malamulo vasadduwiliye okala ooddubeya vamburoni veehu, vovi dhihibebiwa: “Ooddubeya bi aatene alene enatomeyiwa vamoraddini”.ⁱ ¹⁴Yesu Kirixtu ohunoobola wi nreeliho na Abarhamu nifiyedhe teto wa athu oode, ohiirana ndo wi naakele yoororomelihiwa ya Muneba Woweela odheela nrromelo.

Yoororomeliha ni Malamulo

¹⁵Amudhi, wona hiyo aatene munoonelihi, kaavo onaanda omaliha nipangano bure naari weenjehedhavo yego, nipangano ndde nigeewananeliwe. ¹⁶Ndala dhoororomelihiwa dheereliwe Abarhamu ni namabaliwelamo aaye, Maleba kiwogile: “Ni anamabaliwelamo aawo”, kinaawoga ajinji, mbwenye yeere: “Ni namabaliwelamo aawo”,^j aanoneli hagamo wi onawoga dha mmohi baahi, oli Kirixtu. ¹⁷Ginafuna giwoge ela: Malamulo edhiile vasogolo va yaaka mazana mannayi ni makumi maraaruru (430), kinamaaliha nipangano neeriwena vowambee-la ni Mulugu, naari omaaliha ororomeliha wula. ¹⁸Akala mareeliho yaroromelihe Mulugu yadheele mwa Malamulo, kayadheele moororomeliha. Mbwenye Mulugu amvachele Abarhamu mareeliho mwaha wa ororomeliha.

¹⁹Malamulo enafuneyela mwaha wa ddi? Yeenjedhedheliwe mwaha wa dhoothega ofiyedha odha wa namabaliwelamo, vovi yoororomeliha ele yeereliwe namabaliwelamo ole. Angero yahivaha Malamulo a nlogo, nadheele wa namaandaniha Mozezi. ²⁰Nihinona wi namaandaniha kahuwu a epaddi emohi, mbwenye Mulugu di mmohi.

²¹Ki vano, Malamulo enovaanyihana ni dhoororomeliha dha Mulugu? Eehi! Akala Malamulo yavahiwihi yaheere yaandaga ovaha egumi, ebaribareene wogoowa waadheelege wa Malamulo. ²²Mbwenye Maleba

^e 3.8 Wambeela 12.3 ^f 3.10 Deteronomiyo 27.26 ^g 3.11 Habakuki 2.4 ^h 3.12 Levitiku 18.5 ⁱ 3.13 Deteronomiyo 21.23 ^j 3.16 Wambeela 12.7; 13.15; 24.7

enawoga wi dhaatedhene dhimagiwe vati va kopolo va dhoothega, mowindo, Mulugu ohuvaha nrromelo wa ale enamurromela Yesu Kirixtu.

²³Nihinadhe nrromelo ndda naali anyakaambura a Malamulo, oomageya ofiyedha wi nrromelo nnaadhe nooneyihiwe. ²⁴Mowindo Malamulo yaali mooli eehu ofiyedha Kirixtu odha wi nivuwihwiwe owoogowa mwa nrromelo ni Mulugu. ²⁵Vano dhiinova wona nrromelo nihifiya, kanneeng'aneliwa ni mooli oyo.

Amwaana Mulugu

²⁶Vowi mwaatene muli amwaana Mulugu odheela mwa Nrromelo mwa Yesu Kirixtu. ²⁷Vibathiziwiliinyu wi mutaganele ni Kirixtu, muhumwara Kirixtu. ²⁸Mwaha wa nrromelo neenyu mwa Yesu Kirixtu mwaatene thimaya enooligana, naari ogali muZhudewu naari muGerego, naari ogali mudhaari naari muneeti, naari mulobwana naari mwihiyana. ²⁹Akala muli aKirixtu teto muli anamabaliwelamo a Abarhamu, anamaakela mareeliho a Mulugu, mooligana ni ororomelihiwa.

4 ¹Miyo ginowuwaaddelani wi namaakela mureelelo akala ahinonnuwe, kanahiyana ni mudhaari, naari agali mwiinya a dhaatedhene.^k ²Agalive mwaana onakala vati va anamaang'anela ni va amusadoro ofiyedha mudhidhi wathomile ababe. ³Mowindo teto hiyo vaaliihu ahima naali adhaari a dhilemeelelo dheebeweene dha awale-wale eehu. ⁴Mudhidhi ogaakwanile Mulugu ahimuruma Mwaanaye, oobaliwa mwa mwihiyana, oobaliwa vati va Malamulo, ⁵wi awoobole ale yaali vati va Malamulo, yaakele wiiriwa amwaana Mulugu. ⁶Mwaha wi muli amwaana Mulugu, oliye ohurumiha Muneba wa Mwaanaye mmirimani mweehu, oyene onakuwa, wiiraga: “Babani”. ⁷Ndala nyo kamuli adhaari mbwenye amwaana, vookala amwaana Mulugu teto ohuusaddulani okala ale enaakele mareeliho oororomelihiwa.

Kamuwelele mMalamuloni

⁸Wale nyo muhunamunone Mulugu mwaali adhaari a amilugu eebeeweene. ⁹Mbwenye dhiinova vimunoniliinyu Mulugu naari wi Mulugu ohuunonani, mwaha wa ddi munawelesiinyu dhilemeelelo dheebeweene dha awale-wale dhahookamihedheni? Munafuna mukale adhaari a dhilemeelelo ndo dila biili? ¹⁰Nyo munoja mathanga maatene a eZhudewu, mathanga a vamaalaboni oosakuliwa teto a vamweerini ni a vayaakani. ¹¹Ginowoova wi nyo munooholowa teto wi wiilibihedha waaga kunaakalena yoopura.

^k 4.1 Mukalelo wa mudhidhi olene mwaana owambeela dahalana dhego dhaatedhene dha vaade ababe yakwa. Yeera wi babe akwa mwaana ole ahinonnuwe, dhego ndo dhakala mmadani mwa anamaang'anela ofiyedha mwaana ole wunnuwa.

¹²Addibilaga, arogoraga, ginowuulobani vajinji wi mwiitapule mMalumuloni wona miyo gitapuwile, vovi miyo gitapuwile mMalumuloni wona teto nyo mwaaliinyu ootapuwa. Kamugiirele yootakala. ¹³Muhunona wi vowambeela waali mwaha wa oreda waaga wi miyo guulaleyeleni Muselu Wapama. ¹⁴Naari oreda waaga waalive woorusa wa nyoovo, kamwaginyozile, kamugihiyile gikwaga dala. Moohiyaniha, mwagaakelile wona gaali mungero a Mulugu wona gaali Yesu Kirixtu-eene. ¹⁵Yapadduwile ddi ni ohagalala wanniinnyuna? Miyo ginowiirela onamoonna wa nyoovo wi dhahaakale dhowaandeya, mweere ovenyihamo meento eenyu, muginke. ¹⁶Gisadduwile okala mwiiddani eenyu vowaaddeeliimini ebaribari?

¹⁷Asogoleli a aZhudewu ala enoxixa waakwekwetha, ohuli wa opama. Enafuna yaavenyihe wa miyo, yaalibihedhege aliwa. ¹⁸Eli pama mulibihedhegeve dhego dhakala dhapama, ahili gakalavo baahi. ¹⁹Anaaga, gihikanna oreda wa obala wa nyoovo, oreda ola ginodhowanaave ofiyedha Kirixtu ooneyihiwe. ²⁰Dhiinova gahifuna okala ni nyo, goocenja mukalelo wa ndhu naaga, vovi kagineeweelamo makalelo eenyu.

Mapangano meenddi

²¹Nyo munafuna okala vati va Malamulo, gaaddeleni yego emohi: Kamunonile enawoga Malamulo? ²²Dhilihilebiwa wi Abarhamu aabalile anaalobwana abiili, mmohi ambalile ni mwihiyana mudhaari, mmohi ni mwihiyana muneeti. ²³Mwaana a mwihiyana mudhaari ole abaliwile wona munabaliwela ahima aatene, mbwenye mwaana a mwihiyana muneeti abaliwile mwaha wa nrromeliho Mulugu namwiireliiye Abarhamu.

²⁴Dhego dhi dhinatapulela nda: Ahiyana ala abiili enatoonyihedha mapangano meenddi. Nipangano nimohi navahiwe oMwaangoni Sinayi, nipangano ndda nahibala nlogo nathomeliwe odhaari. Nipangano ndda naali wona Hagari. ²⁵Hagari oli wona Mwaango Sinayi wa oArabiya, oli wona Zheruzalemi a peeno. Nlogo na nluwa nddi nili mu odhaarini mwa Malamulo. ²⁶Mbwenye Zheruzalemi a odhulu oli ootapuwa, nluwa nddi di mmeehu. ²⁷Vovi dhilihilebiwa:

“Ohagalale mwihiyana oohubala;
okuwe ni othaba,
we ohinna oreda wa obala.

Vovi ahima a mwihiyana oonyoziwa ole
eneere wiinjiva waakwaranya

¹ 4.26 *Zheruzalemi* a mudhidhi olene vaali vanthiwani va aZhudewu yahara Malamulo a Mozezi. AKirixtu eli mootapuwa mwa Malamulo ala. Pawulo onafuna wi aKirixtu ehiwelele ohara Malamulo mwaha wi Yesu Kirixtu ohaatapula.

ale a mwihiyana ooteliwa”.^m

²⁸Mbwenye nyo amudhaaga, muli ahima oororomelihiwa wona Ezaaki,
²⁹Vowi nde dhapadduwile mudhidhi olene dhinopadduwave ofiyedha
 peeno: Ole abaliwile mooligana munabaliwela amohi, oomuharahara ole
 abaliwile mMunebani.”ⁿ ³⁰Ki Maleba enawoga ddi? Enawoga wi: “Omwii-
 gare mwihiyana mudhaari oyo ni mwaanaye, vowi mwaana a mwihiyana
 mudhaari oyo kanaagawane mureelelo wa babe ni mwaana-mulobwana
 muneeti”.^o ³¹Ndala, amudhaaga, hiyo kanili ahima a mwihiyana mu-
 dhaari mbwenye a mwihiyana muneeti.

Otapuwa oli mwa Kirixtu

5 ¹Wi nitapuliwe, Kirixtu ohunitapula. Mowindo mukale ooliba,
 kamuwelele okala oomagiwa ni fingwi dha odhaari.

²Mwiiwe, miyo Pawulo, guhuwaaddelani wi mwarumeedha wi
 mwiineliwe ni aZhudewu, Kirixtu kanakala yego wa nyo. ³Ginowelega
 wiirela onamooni wi nyo munarumeedha wiineliwa enofuneya mwiiwe-
 lelege Malamulo maatene. ⁴Nyo munaxixa wiithaniwa owogoowa
 odheela ohara Malamulo muli oohiyana ni Kirixtu, muhumwalana ni
 mahala a Mulugu. ⁵Mbwenye Muneba ononivaha nrromelo wi Mulugu
 oneere onivuwaha owogoowa mwaha wa nrromelo neehu mwa Kirixtu.
⁶Mwa Yesu Kirixtu wiineliwa, naari ohiineliwa kahuwo yego, enafuneya
 thi nrromelo, nnooneya mwa odhivela, baahi.

⁷Nyo moothamaga pama. Wuuhiihileni ohukalana nrromelo mwa ebaribari
 baani? ⁸Ohiha wula kunadheela wa Mulugu ole wuwiiithanileni. ⁹Wona muna-
 wogeliwiwa: “Somba emohi yavudda mmurigoni, dhaatedhene dhihivudda”^p
¹⁰Gihikanna nrromelo mwa nyo teto mwa Nabwiya wi kamunoobuwele mwa
 mukalelo woohiyana ni waaga. Teto gihikanna nrromelo wi ole onoonyenge-
 thani oneere woona goyi othongiwa, naari akale aani. ¹¹Addibilaga, arogoraga,
 akala miyo nivano ginolaleyave wiineliwa ki ginaharahareliwa ddi nivano?
 Gaheerege ebaribareene gilaleyaga dhedho, mutheenga wa muraddi, kawaaka-
 leve mwaha. ¹²Geere odhiveliwa wi ale enookathamihani yaheefuule.

¹³Amudhaaga, muli owiithaneliwa otapuwa, mbwenye otapu-
 wa weenyu kukale mwaha woiirana dhinafuna omuthu weenyu.
 Mbwenye ni odhivela mwiimelelanega mmohi ni mukwaaye. ¹⁴Vowi
 Malamulo maatene fu waakwanelihiwa wa madhu alena: “Omudhive-
 lege mwaaddamani aawo wona vineedhiveleliiwe”.^q ¹⁵Mbwenye nyo
 mweera mulumanega, mutakunanega mmohi ni mukwaaye, pole-pole
 muhubwanyulane.

^m 4.27 Ezaya 54.1 ⁿ 4.29 Zhumayili ahimuharahara Ezaaki wona aZhudewu yaaha-
 rahara aKirixtu. ^o 4.30 Wambeela 21.10 ^p 5.9 Somba yavudda Pawulo onaagana wi
 masuuziho abure enowaanonga athu aatene enavuruwana. ^q 5.14 Levitiku 19.18

Osogoleliwa ni Muneba

¹⁶Mbwenye miyo ginawoga wi: Nyo mweeddaga mwa Muneba, kamuneeregena dhoofuna dha omuthu. ¹⁷Vowi dhoofuna dha omuthu kadhineewanana ni dha Muneba teto dhoofuna dha Muneba kadhineewanana ni dha omuthu, nda kadhineewanana, mowindo kamunarumeedhihiwa wiirana dhinafuniinyu. ¹⁸Mbwenye akala muna-sogoleliwa ni Muneba, kamuli vati va Malamulo.

¹⁹Dhowiira dha omuthu dhili dhoononeya: Oraruwa, moobuwelelo ootakala, ojeberuwe, ²⁰weebedha amilugu eebeweene, dha okwiri, wiiddana, okangana, nrima, otakaleliwa, wiithukulela, ogudhulana, ogawanyeya, ²¹nihidda, olezela, mathanga abure ni dhego dhooligana ni dhedhi. Ginowuwaaddelani wona mowaaddelelimini wi athu ayene enerana dhego dhedhi kinaakele Omwene wa Mulugu.

²²Mbwenye furuuta ya Muneba oli: Odhivela, ohagalala, murenddele, ovilela, wandaneyana, owoma murima, ororomeleya, ²³oopwaasa, wihiiha weeka. Wa dhedhi kawuli okooddihiwa ni Malamulo. ²⁴Ale eli a Yesu Kirixtu ehikomela omuthu weewa vamohi dhoofuna ni dhikwami-nigwa dha omuthu weewa. ²⁵Vowi Muneba wahinivaha egumi exa ela, mowindo niharege dhedho dhinanaaddeliisu. ²⁶Kanikale owiithukulela, naaligaga amohi, kanikalelegena nrima mmohi ni mukwaaye.

6 ¹Addibilaga, arogoraga, akalavo muthu afwanyiwa ni yoothega, nyo muli odhaaliwa ni Muneba Woweela mmukamihedhe moopwaasa atthwaruwe muthu oyo. Pole-pole mwiing'anelege wi nyo teto munaadhe mmorele moweewiwani. ²Mwaakelanega sapo mmohi ni mukwaaye, mweeragana ndo muneewelega nlamulo na Kirixtu.^r ³Muthu onoobuwe-la wi oliye doofuneya waakwaranya amohi, ahili yego, oneenyengetha yeeka. ⁴Kadda muthu apimege mabasa aaye. Ndo oneerege wiigayela yeeka, ahiiliganihaga ni amohi. ⁵Vowi kadda muthu onoodha apwathele sapo yaaye-yaaye.

⁶Muthu onasuuza madhu a Kirixtu agawanega dhego dhaaye dhapama dhaatedhene ni ole onamusuuziha.

⁷Kamwiinyengethege: Mulugu kananyemuliwa. Eyene muthu edhali-liiye, onoodha ahadde eyene. ⁸Ole onadhala dhowiira dhabure mooligana ni omuthu waaye, odheela omuthu oyo onoodha ahadde obwanyu-wa; mbwenye ole onadhala dhowiira dhapama, mooligana ni Muneba wa Mulugu, onoodha ahadde egumi yoohumala. ⁹Vano kanigomege wiirana dhapama, vovi vamudhidhiniviwa nnoodha nihadde, naahihileya. ¹⁰Mowindo vinakaliuhuna mpatha niiregena dhapama wa aatene, tthabwa-tthabwa wa ale eli amudhi oororomela.

^r 6.2 Nlamulo na Kirixtu nnaagiwana dhosuuziha dha Kirixtu.

Dhookokomezha dhoogomihedha

¹¹Moone maleba malubale ginoolebeliimini ni ndada naaga-naaga.

¹²Ale enafuna waadhiveliha aZhudewu amohi enoxixa wuwuaddi-hedhani nyo wi mwiineliwe. Enowiirana ndo wi ethawe oharahariwa mwaha wa muraddi wa Kirixtu. ¹³Vowi naari ale yiineliwe kineewelega Malamulo, mbwenye enafuna wi nyo mwiineliwe wi aliwa yiithuku-lege yiirege ehihela etoonyihedho yowiineliwa mmwiilini mweenyu.

¹⁴Mbwenye miyo kagineethukulela ahili vamuraadini wa Nabwiya eehu Yesu Kirixtu. Mwaha wa okwa waaye miyo kaginathithimiha dhego dha elabo ela, vano athu a elabo ela kinagithithimiha. ¹⁵Naari wiineliwa naari ohiineliwa kwinna mabasa, yinna mabasa fuukala oopaddusiwa wuxa mwa Mulugu.^s ¹⁶Aatene eneedda mwa mukalelo ola, murenddele ni thagaraga dhikale ni aliwa ni aEzarayeli a Mulugu.^t

¹⁷Wambeela peeno kaginafuna wi muthu di muthu agikathamihege, wovi gihikanna mabamba ooharahariwa mmwiilini mwaaga wona Yesu.

¹⁸Amudhaaga, mahala a Nabwiya eehu Yesu Kirixtu okale ni mineba dheenyu. Ameni.

^s 6.15 Moone AKorintu a Nabii 5.17 ^t 6.16 AEzarayeli a Mulugu enawaagana athu eli epaddi ya nlogo na Mulugu odheela moomuroromela Yesu.